

AFGØRELSE

(Varmeforsyning)

energi

KLAGENÆVNET

Frederiksborggade 15

1360 København K

Tlf 33 95 57 85

Fax 33 95 57 99

www.ekn.dk

ekn@ekn.dk

KLAGE FRA [...] over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 15. februar 2002
OM opkrævning af udtrædelsesgodtgørelse

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

NÆVNETS Nævnensformand, professor, cand.jur. Christen Boye
SAMMEN- Jacobsen
SÆTNING Næstformand, professor, dr. polit. Chr. Hjorth-Andersen
I SAGEN Professor, dr.scient.adm. Ole Jess Olsen
Direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen
Direktør, cand.oecon. Niels Jørgen Ravn Sørensen

Sagen er indbragt for Energiklagenævnet ved brev af 11. marts 2002 fra advokat Ole Karsen Olsen, Ringsted, der på vegne af [...], klager over Energitilsynets afgørelse af 15. februar 2002. Ved afgørelsen fandt Energitilsynet det ikke urimeligt i henhold til varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, at Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk i forbindelse med [...] udtræden opkrævede en egentlig udtrædelsesgodtgørelse beregnet på grundlag af restgælden i værket.

Det fremgår af sagen, at [...] har opsagt aftalen om levering af fjernvarme for så vidt angår ejendommen [...] og ejendommen [...]. For ejendommen [...] er der opkrævet en udtrædelsesgodtgørelse på kr. 56.800 og for ejendommen [...] en udtrædelsesgodtgørelse på kr. 83.699.

Klagen har været forelagt Energitilsynet og Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 24. juni 2004.

Den påklagede afgørelse

Fra Energitilsynets afgørelse af 15. februar 2002, der er rettet til advokat Ole Karsten Olsen på vegne af [...] citeres:

”[.....]

Ifølge det oplyste blev værket idriftsat i juni 1995. Værkets vedtægter og almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering er

modtaget i Gas- og Varmeprisudvalget den 11. november 1996. Både vedtægternes § 5 og pkt. 2 i værkets almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering indeholder bestemmelserne for udtræden og afbrydelse, som begge parter har citeret fra i deres anbringender og som parterne ikke ses at være uenige om forståelsen af.

Bestemmelserne indeholder ikke en klar forpligtelse, men en betinget forpligtelse for forbrugeren i forbindelse med udtræden for så vidt angår betaling af godtgørelse ved udtræden.

Betaling af udtrædelsesgodtgørelse er betinget af, at det ikke er muligt for værket at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye forbrugere.

Det er værkets vurdering, at det ikke er muligt at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye forbrugere, hvorfor værket med henvisning til vedtægternes § 5, stk. 2, litra e, har opkrævet [...] andel af anlæg og renoveringsudgifter, der er godkendt tidligere end 2-årsdagen for udtrædelsestidspunktet, og hvorpå værket foretager afskrivninger.

[.....]

[...] ejer ifølge det oplyste 2 ejendomme tilsluttet værket, [...] og [...]. For [...] har værket beregnet en aktivandel på 56.800 kr. og for [...] har værket beregnet en aktivandel på 83.699 kr. Andelene er beregnet på grundlag af restgælden i værket pr. 30. juni 2001 på 21.619.749 kr.

Om tilslutningsforhold m.m. har værket oplyst, at der på nuværende tidspunkt er tilsluttet 346 forbrugere, svarende til en tilslutningsprocent på 84, og at anlægget ifølge værkets revurdering af de faktiske forhold på projekttidspunktet er planlagt uden forudsætning for tilslutning af nybyggeri.

Værket har oplyst, at der i perioden fra marts 2001 til dags dato ikke er sket nye tilslutninger til værket.

Nybyggeri kan ifølge det oplyste foretages i tre udstykningsområder i værkets forsyningsområde. Fjernvarmeforsyning til nybyggeri er ifølge værket betinget af, at der foretages de til brug for denne forsyning nødvendige anlægsinvesteringer.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 2 af 15

Ifølge det oplyste er der ikke tilslutningspligt/forblivelsespligt for eksisterende byggeri. Der er ved lokalplanvedtagelse i januar 2000 udmeldt tilslutningspligt for et af udstykningsområderne.

Værket oplyser, at der er indgået individuelle kontrakter med forbrugerne.

De opsiger på vegne af [...] aftalen om levering af fjernvarme ved brev af 9. marts 2001. Opsigelsen sker pr. 30. juni 2001 med virkning fra 30. juni 2002 i henhold til værkets vedtægter. [...] tilmeldte sine 2 ejendomme til værket ultimo 1994.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 3 af 15

De gør gældende, at værket er et økonomisk solidt selskab med henvisning til, at der i dag er tilsluttet flere forbrugere end forudsat ved tegningen, hvor målet var 60 procent tilslutning. Dette medfører efter Deres opfattelse, at den ledigblevne andel allerede er solgt, eller forholdet må sidestilles med efterfølgende salg. Der henvises endvidere til, at værket budgetterer med et overskud i 2001/2002.

Med hensyn til beregningen af en udtrædelsesgodtgørelse gør De gældende, at godtgørelsen regneteknisk ikke skal tage udgangspunkt i restgælden i værket, men skal tage udgangspunkt i anlægsaktiverne fratrukket omsætningsaktiver. Herved skulle grundlaget for beregningen af udtrædelsesgodtgørelse være 16.000.000 i stedet for 21.619.749.

Ud over selve beregningen af en udtrædelsesgodtgørelse skal der efter Deres opfattelse foretages et skøn over godtgørelsen, i hvilket der skal lægges vægt på værkets manglende bevis vedrørende påstanden om, at de ledigblevne andele ikke kan sælges, eller der ses bort fra rygter om yderligere udmeldelser, og at værket for tiden har 84 procent tilslutning mod de 60 procent som ville være nødvendig til en bæredygtig enhed.

Med hensyn til omkostninger i forbindelse med afbrydelsen er det Deres opfattelse, at det alene er udgiften til rør, måler og lignende, men ikke arbejdslønnen til bortfjernelse, som [...] kan tilpligtes at erstatte.

De gør opmærksom på at beløbet for [...] skal være 54.926 kr. men gør gældende, at [...] tilpligtes at betale i alt 10.000 kr. for godtgørelse på udtrædelsestidspunktet i henhold til vedtægternes § 5, stk. 2, litra a til c.

[.....]

Forudsætninger om værkets økonomi i tegningsmateriale mv. er Energitilsynet uvedkommende.

Spørgsmålet om en forbrugers adgang til at udtræde af et varmforsyningsselskab med den virkning, at der ikke løbende skal betales afgifter til værket, har flere gange tidligere været behandlet af det tidligere Gas- og Varmeprisudvalg, nu Energitilsynet, jf. lov nr. 379 af 2. juni 1999 om overførsel af Gas- og Varmeprisudvalgets opgaver til Energitilsynet.

Det har været udvalgets holdning, at en forbruger – uanset indholdet af en eventuel tidligere indgået aftale – måtte have adgang til med rimeligt varsel at opsige og udtræde af leveringsforholdet. Det var forudsat, at forbrugeren ikke var omfattet af en tilslutningspligt eller forblivelsespligt. [.....]

Efter en konkret bedømmelse måtte værket som udgangspunkt være berettiget til hos den forbruger, der ikke længere ønskede at aftage varme fra selskabet, at opkræve betaling af en egentlig udtrædelsesgodtgørelse.

Den 2. april 1987 har Højesteret i en dom ikke fundet grundlag for at tilsidesætte den vurdering som Gas- og Varmeprisudvalget og Monopolankenævnet havde foretaget, hvorefter såvel pligten til at aftage en ejendoms samlede forbrug af varme fra værket som en aftage- og medlemspligt var urimelig, dog at udtræden af værket kunne betinges af en godtgørelse til værket.

Dommen indeholdt ikke nærmere oplysninger om hvilke betingelser, der kan opstilles for betaling af en godtgørelse eller godtgørelsens størrelse.

Efter Gas- og Varmeprisudvalgets opfattelse måtte godtgørelsen som udgangspunkt dække den udtrædendes forholdsmæssige andel af værkets gæld på udtrædelsestidspunktet, således at der ikke blev påført de forbrugere, der fortsat aftog varme fra værket, en økonomisk byrde.

På den anden side vil det dog i medfør af varmforsyningsloven være urimeligt, om der i tilfælde af udtræden opkræves en egentlig udtrædelsesgodtgørelse, såfremt der finder en løbende udbygning af værket sted, det vil sige at der løbende tilsluttes nye for-

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 4 af 15

brugere, der kan overtage den ledige kapacitet, og værket må anses for at være økonomisk veldrevet.

I det her foreliggende tilfælde er der ikke anledning til at fravige synspunktet om, at den udtrædende skal dække en forholdsmæssig andel af værkets gæld på udtrædelsestidspunktet.

Energitilsynet skal henvise til værkets regnskab pr. 30. juni 2000, note 9, der oplyser, at afskrivninger og rente udgiftsføres som en beregnet annuitet over lånets løbetid. Selv om dette regnskabsprincip er ændret i regnskabet pr. 30. juni 2001 må det nævnte regnskabsprincip i regnskabet pr. 30. juni 2000 indebære, at beløb svarende til provenuet fra afskrivninger i varmeprisen hidtil har været anvendt til afdrag på gælden. Den beløbsmæssige sammenhæng mellem aktivværdi og restgæld i værkets regnskab syntes at bekræfte, at dette er tilfældet.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 5 af 15

Hertil kommer, at det på forhånd ikke er muligt at henføre dele af anlægsinvesteringen til den enkelte ejendom, idet en lang række anlægsudgifter må anses for fælles for samtlige ejendomme.

Det tilføjes, at restgælden hos værket ifølge regnskabet er reduceret betragteligt ved gældssanering med virkning også for aktivværdien.

1) løbende almindelig udbygning af værket.

Dette delkrav må anses for at være opfyldt, hvis en ny forbruger ved sin tilslutning indtræder i den udtrædende forbrugers forholdsmæssige andel af værkets gæld.

[.....]

Efter de beskrevne omstændigheder er værkets dimensionering til at kunne dække varmemeforbruget i de tilsluttede ejendomme foretaget uden sikkerhed for at andre end de forbrugere, der på idriftsættelsestidspunktet i juni 1995 var tilsluttet værket, skulle være med til at betale investeringerne.

4 forbrugere blev tilsluttet værket i perioden fra 1. juli 2000 til marts 2001. Ifølge værkets regnskabsoplysninger til Energitilsynets register var 342 forbrugere tilsluttet værket i regnskabsåret 1999/2000. 346 forbrugere var tilsluttet værket i regnskabsåret 2000/2001, i hvilket [...] opsagde aftalen om levering af fjernvarme.

Det foran anførte må lede til den konklusion, at de 4 forbrugere, som blev tilsluttet værket i regnskabsåret 2000/2001, er indtrådt i [...] forholdsmæssige andel af værkets gæld.

[.....]

Med det konkluderede og under forudsætning af, at værket er økonomisk veldrevet, vil det i henhold til varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, være urimeligt, at [...] skal betale en egentlig udtrædelsesgodtgørelse.

2) værkets økonomi

De gør gældende, at værket budgetterer med et solidt overskud i 2001/2002, og at dette skulle indikere at værket er økonomisk solidt. De peger endvidere på, at værket har flere tilslutninger end forudsat.

Ifølge regnskabet for 2000/2001 er der for budgetåret 2001/2002 tale om en budgetteret overdækning på 103.000 kr., svarende til 1,75 procent af de budgetterede varmeindtægter.

En overdækning eller underdækning udtrykker den usikkerhed, som følger af, at fjernvarmeprisen er beregnet ud fra et budget. Grundet beløbsstørrelsen har den budgetterede overdækning ingen betydning i det her foreliggende tilfælde. I regnskabsåret 2000/2001 var der realiseret en underdækning på knap 500.000 kr., svarende til ca. 7 pct. af varmeindtægterne i året.

En oplysning om antal tilslutninger set i forhold til det forudsatte antal tilslutninger forekommer ikke at kunne tillægges betydning i bedømmelsen af, om værket er økonomisk veldrevet. Spørgsmålet må dreje sig om de faktiske konstaterbare økonomiske forhold i værket på tidspunktet for [...] opsigelse.

Med henvisning til Danske Fjernvarmeværkers Forenings undersøgelse af fjernvarmepriserne for år 2001 må det kunne konstateres, at de af værket pr. 12. juni 2001 anmeldte varmepriser samlet set medfører en varmeudgift i år 2001/2002, som ligger i den absolut øverste ende af varmeudgifter hos kollektive varmemforsyningsanlæg som helhed. Dette uagtet, at værket var blandt de værker, som modtog mest i tilsagn fra Energistyrelsens og gasselskabernes "barmarkspulje".

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 6 af 15

De pr. 12. juli 2001 anmeldte priser medfører for en forbruger i et hus på 130 m² og et forbrug på 18,1 MWh en samlet varmeudgift på 20.444 kr. inkl. Administrationsbidrag og inkl. moms.

[.....]

Til sammenligning ligger den gennemsnitlige varmeudgift for forbrugere tilsluttet naturgasfyrede barmarkskraftvarmeværker på 17.582 kr. inkl. moms i den nævnte prisundersøgelse. Prisundersøgelsen anvender det beskrevne areal og forbrug som standard i beregningerne af varmeudgiften. I prisundersøgelsen er den højest beregnede varmeudgift i gruppen af naturgasfyrede barmarkskraftvarmeværker på 21.783 kr. inkl. moms.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 7 af 15

Formålet med Energistyrelsens og gasselskabernes tilskud var gældssanering. Af Energistyrelsens redegørelse for hjælpen til barmarksværkerne fremgår, at i alt 76 værker fik tilsagn. Det fremgår videre, at 8 af værkerne, herunder Ørslev-Terslev, hver fik tilsagn på over 10.000.000. for Ørslev-Terslevs vedkommende svarede tilsagnet til ca. 1/3 af værkets samlede gæld før gældssaneringen.

Værket modtog ifølge regnskabet samt den omstændighed, at der med virkning for varmeværkets priser er betydelige økonomiske forpligtelser i værket ses som tilstrækkelig dokumentation for, at værkets økonomi er følsom over for enhver nedskæring i varmegrundlaget.

Energitilsynet har ikke indvendinger imod, at værket opkræver betaling for dokumenterbare, rimelige omkostninger i forbindelse med den faktiske afbrydelse.

Sammenfattende finder Energitilsynet, at der i regnskabsåret 2000/2001 er tilsluttet forbrugere, som er indtrådt i [...] forholdsmæssige andel af værkets gæld. Men værkets økonomi er på tidspunktet for [...]s opsigelse af aftalen om levering af fjernvarme anstrengt på en sådan måde, at det ikke er urimeligt i henhold til varmeforsyningslovens § 21, stk. 4, at [...] betaler en egentlig udtrædelsesgodtgørelse beregnet på grundlag af restgælden.

Det understreges, at der ikke ved nærværende er taget stilling til størrelsen af den ved restgælden beregnede udtrædelsesgodtgørelse, der for [...] er oplyst til ca. 55.000 kr., og for [...] er oplyst til 83.699 kr.”

Advokat Ole Karsten Olsen nedlagde i sin klage af 11. marts 2002 påstand om, at der ikke af [...] skal betales udtrædelsesgodtgørelse eller omkostninger forbundet med den faktiske afbrydelse af varmforsyningen. Advokaten henviser bl.a. til,

- at der ikke i Energitilsynets hjemmelsgrundlag i varmforsyningslovens § 21, stk. 4, eller i §§ 20, 20a eller 20b, er hjemmel til at antage, at en andelshaver "skal rydde op efter sig" i forbindelse med udtræden af fjernvarmeværket,
- at det af udbudsmaterialet for fjernvarmeværket fremgår, at "man kan udmelde sig af fjernvarmen efter kun 5 år – med 1 års opsigelsesvarsel", og at "det er ofte meget dyrt at udmelde sig fra et fjernvarmeværk. Men ikke her. Du skal blot betale den nedskrevne værdi af de udgifter, du direkte har forårsaget ved husets tilslutning, det vil sige husinstallation og stikledninger",
- at udbudsmaterialet må indgå i sagens vurdering, idet det har betydning for klagerens retsstilling,
- at værdien af det eksisterende anlæg ikke indgår i opgørelsen af udtrædelsesgodtgørelsen,
- at klagerens udtrædelsesgodtgørelse kommer de øvrige andelshavere i værket til gode,
- at klagerens andel må anses for overdraget med 4 nye indmeldte forbrugere kort før klagerens udmeldelse og hermed også risikoen for driften af det omhandlede værk, hvorfor Energitilsynet ikke kan kræve at værket også skal være veldrevet,
- at værket i øvrigt må anses for veldrevet. Dette bestyrkes allerede af det forhold, at der kort før klagerens udtræden blev tilmeldt 4 nye forbrugere. At priserne er lidt højere end landsgennemsnittet må være uden betydning når værket i øvrigt drives inden for et tåleligt skøn. Hertil kommer gældssaneringen af værket på over 10 mill. kr.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 8 af 15

Energitilsynets redegørelse

Energitilsynet fastholdt i en redegørelse af 18. april 2002 sin afgørelse af 15. februar 2002. Energitilsynet henviste til, at idet tvisten vedrører bestemmelser om udtrædelsesgodtgørelse i andelsselskabet Ørslev-Terslev Kraftvarmforsynings vedtægter og almindelige bestemmelser for fjernvarmelevering, har tilsynet efter varmforsyningslovens § 21, stk. 4, kompetence til at bedømme, om betaling af udtrædelsesgodtgørelse er urimelig efter varmforsyningslovens bestemmelser. Dette gælder efter tilsynets opfattelse også selv om værket har oplyst, at der er indgået individuelle kontrakter med forbrugerne.

Energitilsynet bemærker, at når der opkræves udtrædelsesgodtgørelse, således at der ikke påføres de forbrugere, der fortsat aftager varme fra værket, en økonomisk byrde, betyder det, at byrden ikke er relateret til anlæggets værdi i

den regnskabsmæssige balance, men til den måde, som anlægget er finansieret på. Energitilsynet anfører desuden, at anlægsaktivværdien i udgangspunktet lige så vel som den til anlægget tilknyttede gæld varmeprismæssigt viser den økonomiske belastning, som tilbageblevne forbrugere står over for. Der er derfor ikke tale om, at anlægsaktivværdien "overføres" vederlagsfrit til de tilbageblevne forbrugere.

Energitilsynet bemærker videre, at tilsynet ikke har taget stilling formuleringerne i tegningsmaterialet m.m. om forudsætninger om værkets økonomi m.m., idet tilsynet vurderede, at inddragelse af nævnte dele ville medføre en egentlig bevisbedømmelse, som måtte behandles ved domstolene. Energitilsynets kompetence knytter sig til varmemforsyningsloven, og sagen skal afgøres efter denne lov på grundlag af de faktiske omstændigheder på tidspunktet for [...]s opsigelse af leveringsaftalen.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 9 af 15

Energitilsynet fastholdt, at der ved en andelshavers udmeldelse måtte tages stilling til dels, om der løbende er tilsluttet nye forbrugere, der kan overtage den som følge af udtrædelsen løbende kapacitet, dels om værket må anses for at være økonomisk veldrevet. Tilsynet fastholder videre, at det der skal vurderes i forbindelse med udtræden er, om forbrugerens ophør med betalingen til dækning af værkets anlægsgæld belaster de tilbageværende forbrugere i økonomisk henseende. Af den grund må bedømmelsen af kriteriet om den løbende tilslutning følges op med en bedømmelse af værkets økonomi, fordi værkets økonomi bliver direkte påvirket af tilvæksten eller faldet i antallet af tilslutninger til værket.

I den foreliggende sag var det af tilsynet vurderet, at varmeværkets priser var høje sammenlignet med andre sammenlignelige værker. Der var konkret foretaget en prissammenligning mellem værkets priser og priserne hos gruppen af naturgasfyrede barmarksværker, som ifølge Danske Fjernvarmeværkers Forening er kendetegnet ved at have relativ stor gæld. Værkets priser og den efter gældssaneringen fortsat betydelige langfristede gældsforpligtelse i værket måtte føre til den konklusion, at værkets økonomi – selv med de fire nye tilslutninger – var følsom over for enhver nedskæring i varmegrundlaget. Energitilsynet tilføjede, at der i bedømmelsen af værkets økonomi ikke indgik værkets anbringender om, at yderligere 16 konkrete henvendelser om udtræden afventede den her foreliggende sags afgørelse.

Bemærkninger til Energitilsynets redegørelse

Advokat Ole Karsten Olsen fremsendte den 7. oktober 2002 bemærkninger til Energitilsynets redegørelse. Advokaten fastholdt det tidligere anførte, herunder, at det alene skal vurderes om andelen er overtaget af nye forbrugere, og ikke om værket er økonomisk veldrevet, og at klageren ud fra udbudsmaterialet har følt sig berettiget til at udtræde af varmeværket. Advokaten henviser

videre til, at klageren har oplyst, at hun i forbindelse med indgåelse af leveringsaftale fik oplyst, at alene vedtægternes § 5.2., litra d kunne komme på tale ved udmeldelse. Advokaten er videre af den opfattelse, at en udtrædelsesgodtgørelse kun kan komme på tale hvis det er klart aftalt mellem parterne.

Advokaten fastholder, at anlæggets værdi må indgå i en eventuel beregning af udtrædelsesgodtgørelse, ligesom advokaten savner en vurdering af gældssanerings betydning for vurderingen af værkets økonomi.

Ved brev af 25. april 2003 fremsendte advokat Ole Karsten Olsen kopi af varmeværkets nyhedsbrev af 1. april 2003, hvoraf fremgår, at varmeværkets ikke får del i Energistyrelsens pulje på 85 millioner kroner til trængte barmarksværker. Advokaten henviser til, at det i nyhedsbrevet oplyses, at en del af Energistyrelsens begrundelse er, at varmepriserne ligger på et acceptabelt niveau.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 10 af 15

Ved brev af 6. november 2003 har advokaten anført, at der efterfølgende efter Energitilsynets afgørelse er tilkommet 5 nye medlemmer. Advokaten henviser igen til at værket har fået afslag fra Energistyrelsen på gældssanering, og finder herefter, at værket med de i afslaget nævnte varmepriser er økonomisk veldrevet. Advokaten citerer fra det fra Energistyrelsen til varmeværket givne afslag af 13. marts 2003:

"På denne baggrund har Energistyrelsen fundet, at Ørslev Terslev Kraftvarmeforsyning A.m.b.a. har en beregnet balanceret, langsigtet varmepris på 662 kr./MWh.

Den beregnede balancerede, langsigtede varmepris for Deres værk er sammenholdt med gennemsnitsprisen for individuel olieopvarmning (oliereferencen), som er bestemt til 736 kr./MWh excl. Moms for et standardhus på 130 m² med et årligt varmeforbrug på 65 GJ, svarende til en årlig gennemsnitlig varmeudgift på ca. kr. 16.600 kr. inkl. moms."

Supplerende oplysninger

Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk har ved brev af 31. oktober 2001 til Energitilsynet anført følgende om udbudsmaterialet i forbindelse med etableringen af værket:

"Vedtagelsen af ændringen i henhold til den "frie udtrædelse" ved projekts opstart og markedsføring skete ved selskabets stiftende generalforsamling, hvor man anvendte DFF's standardvedtægt, hvorfor udtrædelse af værket er betinget af at forbrugeren rydder økonomisk op efter sig i varmeværket. Denne ændring i forhold til markedsføringsmaterialet skete således på almindelige demokratiske vilkår, og vedtægterne blev herefter udsendt til andelshaver-

ne. På dette tidspunkt var etableringen af anlægget endnu ikke påbegyndt. ”

Af de gældende vedtægter for Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk fremgår følgende:

”§ 5.

Udtrædelsesvilkår

5.1. Efter at den 5 års periode, i hvilken en andelshaver har forpligtet sig til at aftage fjernvarme eller være tilsluttet til det pågældende fjernvarmeværk, er udløbet, kan udtrædelse af selskabet finde sted med 12 måneders varsel til et regnskabsårs udløb. I øvrigt henvises til selskabets leveringsbestemmelser.

Udtrædelse er dog til enhver tid begrænset af lovgivningen og offentlige myndigheders beslutninger.

5.2. På udtrædelsestidspunktet forpligter andelshaveren sig til at betale:

- a. afgift i henhold til årsopgørelse
- b. eventuelle skyldige afgifter
- c. et beløb til dækning af udgifter ved afbrydelse af stikledningen ved fordelingsledningen, nedtagning af måler og andet tilhørende selskabet.
- d. Selskabets omkostninger ved en eventuel fjernelse af de selskabet tilhørende ledninger på den udtrædendes ejendom i det omfang, sådanne ledninger alene vedrører den udtrædendes varmforsyning. Endvidere betales et beløb svarende til den nedskrevne værdi af de af værket afholdte udgifter til husstandsinstallationer.

Hvis det ikke er muligt at overdrage den ledigblevne kapacitet til nye andelshavere, kan endvidere opkræves:

- e. Andel af anlæg og renoveringsudgifter, der er godkendt af generalforsamlingen tidligere end 2-årsdagen for udtrædelsestidspunktet, og hvorpå selskabet foretager afskrivninger. Beløbet henregnes som den udtrædendes andel af selskabets samlede anlægsudgifter på opsigelsestidspunktet med fradrag af de afskrivninger, der har været indregnet i priserne. Den udtrædendes andel af selskabets ovennævnte anlægsudgifter med fradrag af foretagne afskrivninger beregnes på grundlag af den udtrædende andelshavers andel af selskabets samlede registrerede tilslutningsværdi i regnskabsåret inden opsigelsen. I øvrigt henvises til selskabets leveringsbestemmelser, hvor der vil være at optage bestemmelser om den registrerede tilslutningsværdi.

[.....]”

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 11 af 15

Med hensyn til den nødhjælpspakke som parterne i sagen har omtalt, fremgår det af Energistyrelsens hjemmeside, at regeringen den 16. juni 2000 blev enig med et flertal af partier i Folketinget om en hjælpepakke, der skulle komme de decentrale kraftvarmeværker og barmarksværkerne til undsætning.

Hjælpepakken omfattede en justering af elafregningsprisen for samtlige decentrale kraftvarmeværker, et tilbud fra DONG om en prissikring på indkøb af gas til elproduktion og en særlig pulje på 250 mio. kr. til at nedbringe værkernes gæld. Hjælpen til værkerne havde til formål at nedbringe varmepriserne for kunder tilsluttet decentral kraftvarme og barmarksværkerne til et niveau, som ikke afviger væsentligt fra priser, som individuelle gas- og olie kunder har. DONG havde herudover afsat 120 mio. kr. fra naturgasselskabernes særlige barmarkspulje til nødlidende barmarkskraftvarmeværker.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Energistyrelsen gav den 31. oktober 2000 tilsagn om tilskud på godt 200 mio. kr. til gældssanering af 63 nødlidende barmarkskraftvarmeværker. Den 15. december 2000 fordelte Energistyrelsen de resterende midler, i alt 49 mio. kr. til gældssanering af nødlidende varmeværker. Det er i forbindelse med denne sag oplyst, at Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk fik tilsagn på over 10.000.000., svarende til ca. 1/3 af værkets samlede gæld før gældssaneringen.

Side 12 af 15

I forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2002 indgik V-K-regeringen, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti den 20. februar 2002 en aftale om en række initiativer på energiområdet, herunder en forbedring af vilkårene for de decentrale kraftvarmeværker.

Aftalen indeholdt dels en afgiftsmæssig lempelse og en ændring af tilskud til elproduktion, og dels en pulje på 85 mill. kr. til gældsreduktion for de barmarksværker og små decentrale kraftvarmeværker, der efter afgiftsændringen stadig var nødlidende. Tilsagn om støtte til gældsnedbringelse på samlet knap 82 mio. kr. blev medio marts 2003 sendt til 30 nødlidende værker. Som det fremgår af sagen, fik Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk ikke andel i denne pulje.

Retsgrundlaget

Det fremgår af § 21, stk. 1, i varmeforsyningsloven (lbk. nr. 772 af 24. juli 2000), at tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser for de af lovens §§ 20 og 20b omfattede ydelser med angivelse af grundlaget herfor skal anmeldes til et af økonomi- og erhvervsministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter regler fastsat af tilsynet. I henhold til § 21, stk. 3, er tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt som foreskrevet efter stk. 1, ugyldige.

Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20a eller 20b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet efter lovens § 21, stk. 4, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

I en afgørelse af 5. april 2002 i en sag anlagt mod Hirtshals Fjernvarme, fandt Energiklagenævnet bl.a. under henvisning til forventninger om en stigning i antallet af udmeldelser det ikke urimeligt, at der i den pågældende sag skulle udredes en udtrædelsesgodtgørelse i henhold til værkets vedtægter.

Energiklagenævnets bemærkninger

Energiklagenævnet bemærker, at udgangspunktet for bedømmelsen efter andelsselskabsretten er vedtægternes bestemmelser om udtrædelse. Det fremgår af sagen, at Ørslev-Terslev Kraftvarmeværks vedtægter, herunder bestemmelserne om udtrædelsesgodtgørelse m.m., er anmeldt til Energitilsynet.

Energitilsynets grundlæggende synspunkt om udtrædelsesgodtgørelse er ved tidligere afgørelser tiltrådt af nævnet, såfremt en sådan mulighed bl.a. fremgår af værkets vedtægter, og disse er anmeldt til Energitilsynet. Det betyder, at en forbruger, der ønsker at ophøre med at aftage varme fra værket, skal "rydde op efter sig" og betale sin forholdsmæssige andel af varmeværkets gæld på udtrædelsestidspunktet, således at der ikke påføres de brugere, der fortsat aftager varme fra værket, en økonomisk byrde.

Energiklagenævnet kan tiltræde Energitilsynets opfattelse af, at vurderingen af, om en udtrædelsesgodtgørelse er urimelig i medfør af varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, - og dermed om der sker en belastning af de tilbageværende brugere – forudsætter, at der tages stilling til dels, om den ledigblevne kapacitet er overdraget til nye andelshavere, dels til værkets økonomi.

Nævnet kan ikke på det foreliggende grundlag tage stilling til, om den ledigblevne kapacitet er overdraget til nye andelshavere. Det er efter nævnets opfattelse ikke – som gjort af Energitilsynet - tilstrækkeligt, at sætte antallet af udmeldte andelshavere i forhold til antallet af nye andelshavere uden at undersøge ejendommenes afregningspligtige areal for værkets faste afgift som udtryk for den kapacitet, værket skal stille til rådighed. Nævnet finder dog ikke at burde hjemvise sagen, jf. det nedenfor anførte om vurderingen af værkets økonomi.

Med hensyn til vurderingen af værkets økonomi henviser nævnet til, at varmemforsyningslovens formål er, at fremme den mest samfundsøkonomiske energi til varme, således at olieforbruget nedsættes, samt til, at loven tillige indeholder bestemmelser til fremme af kollektiv varmemforsyning. Vurderingen

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 13 af 15

af værket økonomi i forbindelse med udtrædelser er efter nævnets opfattelse nødvendig, idet værket økonomi som anført af tilsynet bliver direkte påvirket af tilvæksten eller faldet i antallet af tilslutninger til værket. En vurdering alene af, om der løbende er tilsluttet nye forbrugere, er efter nævnets opfattelse heller ikke tilstrækkelig ud fra hensynet til de nye forbrugere, der tilsluttes som følge af en kommunal beslutning om tilslutningspligt i medfør af varmemforsyningsloven eller planloven.

Nævnet bemærker videre, at vurderingen af, om der sker en belastning af de tilbageværende forbrugere, må ske ud fra de på udmeldelsestidspunktet faktiske konstaterbare økonomiske forhold. At værket i 2003 således har fået afslag på yderligere gældssanering, kan således ikke tillægges betydning. Nævnet har herefter ikke fundet grundlag for at tilsidesætte tilsynets vurdering, hvorefter varmemværket økonomi på udmeldelsestidspunktet var følsom over for enhver nedskæring i varmegrundlaget. Nævnet henviser endvidere til det begrundede forventninger om en stigning i antallet af udmeldelser, og som forventer den her foreliggende sags afgørelse.

Nævnet bemærker, at tilsynet ikke har taget stilling til størrelsen af udtrædelsesgodtgørelserne for de to ejendomme, hvorfor nævnet ikke kan tage stilling til dette spørgsmål.

For så vidt angår det i udbudsmaterialet i forbindelse med etableringen af værket anførte i forhold til det i vedtægterne anførte, kan nævnet henholde sig til det af Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk ved brev af 31. oktober 2001 til Energitilsynet anførte om, at vedtægterne blev vedtaget på den stiftende generalforsamling. Spørgsmålet om [...] i forbindelse med leveringsaftalens indgåelse fik et egentligt løfte om, at en udtrædelsesgodtgørelse ikke ville komme på tale, samt konsekvenserne af et sådant løfte, forudsætter en egentlig bevisbedømmelse, som må henvises til domstolene.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 15. februar 2002 stadfæstes.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmemforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 772 af 24. juli 2000.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen er sendt til Energitilsynet, advokat Ole Karsten Olsen og Ørslev-Terslev Kraftvarmeværk.

28. juni 2004

J.nr.: 21-23

Eksp.nr.: 15749

DST

Side 14 af 15

Christen Boye Jacobsen
Nævnnsformand

/Dennis Sørensen
Fuldmægtig

28. juni 2004
J.nr.: 21-23
Eksp.nr.: 15749
DST

Side 15 af 15